

بررسی جنایات جنگی از دیدگاه فقه‌های اسلام

مؤلف:

مراد قرالو

انتشارات دانشگاه فرماندهی و ستاد ارتش جمهوری اسلامی ایران

۱۴۰۱

سرشناسه	: قرالو، مراد، ۱۳۵۸ -
عنوان و نام پدیدآور	: بررسی جنایات جنگی از دیدگاه فقهای اسلام / مولف مراد قرالو.
مشخصات نشر	: تهران: ارتش جمهوری اسلامی ایران، دانشگاه فرماندهی و ستاد آجا، انتشارات دافوس، ۱۴۰۱.
مشخصات ظاهری	: ۱۱۴ ص.
شابک	: ۹۷۸-۶۲۲-۷۵۰۴-۶۹-۹
وضعیت فهرست نویسی	: قیپا
یادداشت	: کتابنامه: ص. ۱۱۰ - ۱۱۲.
موضوع	: جرایم جنگی (فقه)
	War crimes (Islamic law)
	جرایم جنگی -- جنبه‌های مذهبی -- اسلام
	War crimes -- Religious aspects -- Islam
	اسیران جنگی (فقه)
	(Prisoners of war (Islamic law
	اسیران جنگی -- جنبه‌های مذهبی -- اسلام
	-- Religious aspects -- IslamPrisoners of war
شناسه افزوده	: ایران. ارتش. دانشگاه فرماندهی و ستاد. انتشارات دافوس
شناسه افزوده	: Iran. Army. Commond & Staff University. Dafoos Publisher

عنوان: بررسی جنایات جنگی از دیدگاه فقهای اسلام

مولف: مراد قرالو

ویراستار: وحید سجادی

طراح جلد: میلاد فرهادی

صفحه‌آرایی: فرزاد پوراحمدی

ناشر: انتشارات دافوس آجا

شمارگان: ۱۰۰۰

تعداد صفحه: ۱۱۴ص

نوبت چاپ: چاپ اول

تاریخ انتشار: ۱۴۰۱

چاپ و صحافی: مدیریت چاپ، انتشارات و فصلنامه دانشگاه فرماندهی و ستاد آجا

قیمت: ۴۵۰/۰۰۰ ریال

نشانی: تهران، میدان پاستور، خیابان دانشگاه جنگ، دانشگاه فرماندهی و ستاد، انتشارات دافوس

www.casul.ac.ir

تلفن: ۶۶۴۱۴۱۹۱ - ۶۶۴۷۰۴۸۶ - ۰۲۱

مسئولیت صحت مطالب بر عهده مولف می‌باشد.

کلیه حقوق برای دافوس آجا محفوظ است. (نقل مطالب با ذکر مأخذ بلامانع است.)

فصل اول: کلیات و مفاهیم	۹
۱-۱ کلیات و مفاهیم	۱۰
۲-۱ تعاریف	۱۲
۱-۲-۱ جنایات جنگی	۱۲
۲-۲-۱ سلاح‌های کشتار جمعی	۱۳
۳-۲-۱ جرم انگاری	۱۴
۴-۲-۱ امامیه	۱۴
۵-۲-۱ عامه	۱۴
فصل دوم: بررسی تطبیقی حقوق کودکان و افراد آسیب پذیر در مخاصمات بین الملل و اسلام	۱۵
۱-۲ حمایت از نیروی غیرنظامی	۱۷
۲-۲ اصل و قاعده در مورد غیرنظامی ها	۱۸
۳-۲ مصونیت شهروندان غیرنظامی دشمن در سرزمین مسلمانان	۱۹
۴-۲ آداب جنگیدن	۲۰
۱-۴-۲ اطفال و کودکان تبعه دشمن	۲۰
۱-۴-۲-۱ رهیافت اسلامی حمایت از کودکان در مخاصمات مسلحانه	۲۰
۲-۴-۲-۱ حمایت خاص از کودکان در متون اسلام	۲۱
۲-۴-۲ حقوق بین الملل بشردوستانه	۲۴
۳-۴-۲ حقوق بین الملل بشر	۲۹
۴-۴-۲ انواع خشونت علیه کودکان در مخاصمات مسلحانه	۳۲
۵-۴-۲ مسایل کلی نگران کننده	۳۲
۶-۴-۲ زنان	۳۴
۵-۲ رعایت حقوق بشردوستانه بین الملل در مورد زنان و خانواده	۳۶
۱-۵-۲ خشونت علیه دختران و زنان	۳۷
فصل سوم: نگاه اجمالی به سند جهانی مبنی بر منع استفاده از سلاح‌های کشتار جمعی	۳۹
۲-۳ قاعده حرمت اعتدا	۴۲
۳-۲-۱ آیات	۴۲
۳-۳ منع به کارگیری سلاح‌های هسته‌ای	۴۳
۳-۳-۱ معاهده و حقوق بین الملل و اصول حقوق بشردوستانه	۴۳

۴۵	۳-۲- کاربرد سلاح‌های هسته‌ای واجد عناصر متشکله جنایات بین‌المللی
۵۱	۳-۳-۳- حدیث لاضرر
۵۱	۳-۴-۳- قاعده نفی عصر و حرج
۵۲	۳-۵- لزوم وفای به عهد
۵۲	۳-۶- عدم امکان رعایت اصول بشردوستانه در جنگ
۵۴	۳-۷- سیاست‌های کلی اسلام
۵۶	۳-۸- ممنوعیت جنایت جنگی
۵۸	۳-۹- معروف و منکر
۵۹	۳-۴- ممنوعیت استفاده از سلاح
۵۹	۳-۴-۱- کاربرد سلاح‌های شیمیایی به مثابه جنایت جنگی
۶۲	۳-۴-۲- دیدگاه اسلامی
۶۵	۳-۵- حرمت تولید سلاح‌های کشتار جمعی فقه شیعه
۷۱	۳-۶- مسئولیت‌های جنگی
۷۷	فصل چهارم: اسیران و مجروحان جنگی
۷۸	۴-۱- مفهوم اسیر در کنوانسیون ژنو
۷۹	۴-۲- مفهوم اسیر در اسلام
۷۹	۴-۳-۱- رفتار با اسیران جنگی از دیدگاه سازمان حقوق بین‌الملل و اسلام
۷۹	۴-۳-۲- امتیازهای اسلام نسبت به اسرا جنگی
۹۰	۴-۳-۳- حقوق مجروحان جنگی
۹۳	۴-۳-۴- سرنوشت مجروحان جنگی
۹۶	۴-۵-۳- قاعده تفکیک بین نظامیان و غیرنظامیان در جنگ‌ها
۱۰۰	۳-۴-۶- اطفال تبعه دشمن
۱۰۱	۴-۷- وظیفه سپاه اسلام در رویارویی با غیرنظامیان در مسیر حرکت
۱۰۲	۴-۸- رعایت مقررات اسلامی و انسانی در میدان جنگ
۱۰۹	منابع

چکیده

جنگ پدیده‌ی شوم و جداناپذیر زندگی دسته جمعی انسان‌هاست. در این بین جنایت جنگی به عنوان مساله‌ی شوم تر از خود جنگ مطرح می‌شود که در این سده گریبانگیر ملت‌ها و مردم عادی گرفتار در جنگ شده است. جنایات جنگی را نقض قانون‌ها و آداب و رسوم جنگی می‌دانند که شامل و البته نه محدود به قتل، برخورد ناشایست یا اخراج اهالی ملکی مناطق اشغال شده به منظور گماشتن به کارهای برده و ارانه یا به هر منظور دیگری، قتل یا برخورد ناشایست با اسرای جنگی یا اشخاص اسیر شده، کشتار گروگان‌ها، غارت ملکیت‌های شخصی، ویرانی عمدی شهرها و روستاها در صورتی که نیاز نظامی قابل توجه وجود نداشته باشد است. حقوق زنان و کودکان و افراد آسیب پذیر غیر نظامی باید در هر شرایطی تا حد ممکن رعایت شود.

پژوهشگر جستار آتی با در نظر داشتن اهمیت موضوع جنگ در شرایط حاضر، لازم دانسته تا این موضوع را از جهات مختلف مورد بررسی قرار دهد. این بحث در بین منابعی که پیرامون جهاد و جنگ در اسلام نوشته شده غریب است و کسی به تفصیل به آن نپرداخته است. با توجه به غنای موضوع در قرآن، روایات اسلامی و بعضاً منابع فقهی، به این موضوع پرداخته شده است. این نوشتار صرفاً در پی آن است که به تبیین مسئله جرم انگاری جنگ به عنوان پدیده به روز از منظر فقه امامیه و عامه بپردازد. پژوهشگر همچنین در این جستار جایگاه جرم انگاری رفتارهای خبیثانه‌ی این چنینی با رویکرد تطبیقی را مورد بحث و بررسی قرار می‌دهد البته هدف محقق این نیست که جنایات جنگی جرم انگاری شده از نظر فقه تایید بشود یا نه. به عبارتی دیگر در راستای اثبات نگاه فقه در این خصوص نیست بلکه هدف این است که بدانیم فقه امامیه و عامه در این خصوص چه نظری دارد. بنابراین به شکل تطبیقی به پردازش آرای فقهای امامیه و عامه پرداخته و نهایتاً به سؤالات، پرسش‌ها و فرضیه‌های مطرح شده در طی فصول رساله پاسخ داده می‌شود. در این رساله حقوق کودکان در جنگ، انواع خشونت علیه کودکان، ممنوعیت استفاده از سلاح‌های کشتار جمعی از نگاه فقهای امامیه و عامه، رفتار با اسرای جنگی و مثالی از این پیرامون مورد بررسی قرار می‌گیرد.

واژگان کلیدی: جرم انگاری، جنایات جنگی، فقهای امامیه، عامه